

LASLO BLAŠKOVIC

Megállni, mint egy óra

*Látod-e iker testeik
csónakjait
amelyekből nők sajtolódtak.*

Aludni – azt jelenti: nézni másokat, míg alszanak.

*Az álom folyadék
párolog, mint a bőr,
és felhős árnyékot vet az álmodóra.
Lebeg, mint egy füstamőba,
ködös csalóka határokkal,
amelyek elmosódnak.
Innen a mozgás jól ismert meleg ámitása*

*Az alvó tömegek álmai
(a laktanyákban, a klinikákon, a bölcsődékben),
távolról szemlélve
olyanok, mint a ragadó szalag,
amelyre imitt-amott legyek tapadtak.*

*Az alsó szalag (az alvóké?)
hozzáragad a felsőhöz.*

*Abban az esetben, ha mindez egy vonatban történik,
az alsó kerék (a pótkerék)
leesik a kép hátuljáról
és a szalag elindul, mint egy gyári futószalag.
A ragasztó friss, megolvadt és csúszik.
Így az utazók álmát sorozatálomnak nevezhetjük,
és az emberek egyikből a másikba repülnek.*

*Ez az álomtömeg az elhaladó szépségek mellett
lebukik.*

*Ha egy szemafor, akárha távoli éjszaka
megállítja a vonatot piros torréadorszemével,
íme, itt vagyunk az induló sövénynél.*

*Az első ember fölött lévő álom, az első fülkében,
majd a második fölötti, a harmadik...
Ha a vonat megindul, a mozgás megkezdődik.
Az, aki az utolsó vagonban alszik
az egész vonat álmait végigálmodja.*

*Az álomvonal néha körbe megy,
uroborosz, tökéletes öngyilkosság,
de ilyenkor azt mondhatjuk a vonatról,
hogy kitalált.*

*Annak aki hirtelen álom nélkül
marad annak fölfénylenek a betűk.*

*Vonatban aludni valójában ugyanaz,
mintha álmoskönyvet olvasnál.*

*Ha a mozdonyvezető is elalszik, az utasok,
belezuhanva az álmába
(mivel az első álmodó így
a későbbiek álmát is álmodja
ezért nem szegény az övé sem),
sötét, alvó állomásokon fognak áthaladni,
jeltelen cellákon át.*

*A magányos, alvó vonat összeesküvés,
titkos szövetség,
az álarcosbál tolvajlása,
én sokaság vagyok.*

*Mindenki ugyanakkor ér a part közelébe,
mint a fényes, égi test
a másik irányból.*

Mögöttük látják a holdat
ezt a kis, vaksi halat,
amely fehér olajba itatva
ujjal kihúzva egy konzervből
épp olyan, mint önmaga árnyéka.

Abban a pillanatban, amikor felébrednek a megálló vonatban,
azoknak, akik azt mondják, hogy soha nem szoktak álmodni,
úgy tűnik fel,
hogy valami lényegtelen vadságba voltak merülve,
kemény hallásba,
a holttest szemérmetlen meztelenségébe.

Az első reggeli tréfájuk ekkor:
„Úgy érzem magam, mintha belépőt kaptam volna
Az Álmodók Klubjába!”

A sima feketekávéban
megpróbálják meglátni önmaguk,
letörölve az izzadságot homlokukról,
a gyermeki gondolatok nyomait,
amelyek meg akartak mérgezni,
kiisszák a feketét,
azt várják tőle, hogy teljesen felébressze őket álmukból,
amikor, egy-két pillanatra, még arra sem jut idejük, hogy
megint
megijedjenek,
újra elszunnyadnak, és azt álmodják, hogy alszanak,
egy kórusban és az első dalban
érezik az embereket maguk körül,
valahogy undorító közelségben,
az ébresztő kávé jövőendőmondó zaccárról
tudják
hogy az – a nappali álom kis adagja!

amely, akárcsak az álomszomszédok,
önmagára hasonlít,

*amelyből ez a másik kihajt
elnyomva a feledésről szóló mesével,
amelyben az álmában volt.*

*A két egymást felváltó szalag látványa ritmusuk,
néha nevetséges és filmszerű.*

*Csak akkor a helyek is felcserélődnek.
Most az ember óvatosan lépked a puha álomban.
Hirtelen, a már látott álom filmszalagja
kihúzódik, mint egy futószőnyeg,
annak a lába alól,
akiről, ügyetlenek, várjuk, hogy elessen.*

LADÁNYI ISTVÁN fordítása

A fordítás Laslo Blašković *Crvene brigade* (Vörös brigádok) című kötetéből való (Bratstvo Jedinstvo, Újvidék, 1989)

Alvajárás képek közt

SAŠA JELENKOVIĆ ÉS SAŠA RADOJIĆ INTERJÚJA

LASLO BLAŠKOVIĆTYAL

– A *Ritmusgép* című könyvedben a kulcsvers mottója: „Az irodalom megszokás.” Szertartás, vagy szokás? Más helyeken is kinyilvánítottál hasonlót: definíciót az írásról, a költészetéről – különösen a te költészetedről. „A szokások” nehezen változnak, vajon az irodalommal mint szokással ez másképpen van?

– Azon kevés „szokás”, amelyeket tiszteletben tartok, azok egyike az irtózat, amelyet a költészet különböző „definíciói” iránt érzek, amelyek tékozló, általános metaforák képében jelentkeznek. Ebből kifolyólag az én észrevehető mennyiségű bűnöm tesz engem búskomorrá, önkritikussá, álmodozóvá. Ezek az áruló mondatok Jacky La Motte bokszbajnok kijelentésének átiratai. Ő a *Földühödött bika* c. film után, amely róla szólt, a fogai között átszűrve mondta: „Tényleg elhibázott voltam.” De ha mélyebben elgondolkodunk, bizonyos idő múlva a dolgok már nem lesznek annyira nyilvánvalóak. Ebben az értelemben „az irodalom megszokás” mondatból az elveszett író úgy kezd hatni, mint valami fehér antropológiai ideggóc, aki elszigetelődik egy rejtett